

Jirgen Volf

ENCIKLOPEDIJA SOBNOG BILJA

www.knjizaraodisej.rs

- ▶ 230 portreta biljaka
- ▶ Gajenje sobnog bilja
- ▶ Zalivanje tokom odmora
- ▶ Nega sobnog bilja
- ▶ Originalni pokloni
- ▶ Dodatak: otrovne sobne biljke

Enciklopedija sobnog bilja

Jirgen Volf

Sadržaj

O autorima knjige	4	<i>Detalji o sobnim biljkama</i>	
Predgovor	8	Prozor okrenut istoku ili zapadu	36
Kako koristiti ovu knjigu	9	<i>Detalji o sobnim biljkama</i>	
REGISTAR SOBNIH BILJAKA	10	Svetli prozor okrenut severu	38
Položaj: dobro osunčano mesto	12	Svetlost i rasveta	40
Položaj: osunčano mesto bez direktne sunčeve svetlosti u proleće i leto	15	Okolnosti koje utiču na svetlost	40
Položaj: polusenovito mesto	22	Merenje jačine svetla	40
Položaj: mesto u senci	27	Nedostatka i višak svetlosti	41
		Veštačko osvetljenje	42
		Pomerite biljke na mesto sa odgovarajućim osvetljenjem	43
NEGA BILJAKA	28	Vazduh i vlažnost vazduha	45
Kupovina biljaka	30	Mogu li biljke da dišu?	45
Izvori nabavke	30	Provetranje i promaja	45
Pitanje smeštaja	30	Zagađivanje vazduha	46
Šta treba imati u vidu prilikom kupovine biljaka	31	Problemi koji se odnose na vlažnost vazduha	47
Oprez: otrovne biljke	31	<i>Detalji o sobnim biljkama</i>	
Mesto za biljku u sobi	32	Zalivanje za vreme godišnjih odmora	50
Novo stanište	32	Pravilno zalivanje	52
I biljke mogu biti izložene stresu	32	Zašto je biljkama potrebna voda	52
Voditi računa o poreklu	32	Biljke-majstori prilagođavanja	52
Posebna mesta	33	Od presudne važnosti:	
Zatvoren cvetni prozor, vitrina, tropski prozor	33	kvalitet vode	52
		Tvrda ili meka voda?	53
		Kako da voda ne bude tvrda	54
<i>Detalji o sobnim biljkama</i>		Pravilna temperatura	59
Svetli osunčani prozor	34	Temperatura i rast	59

Posledice temperature	59
Koja temperatura je prava?	60
Biljke za izuzetno hladna i topla staništa	60
Leto na svežem vazduhu	61

Sobne biljke provode zimu na hladnom	62	Štete koje nisu izazvane parazitima	69
Dobro đubrenje	63	Dijagnoza uzročnika štete	70
Snabdevanje hranljivim materijama u prirodnoj sredini	63	Suzbijanje uzročnika	70
Važne hranjive materije	63	Korisni organizmi u sobi	71
Simptomi nedostatka i viška bioelemenata	64	Štetočine	72
Od presudne važnosti – pH vrednost	65	Biljne bolesti	76
Potreba sobnih biljaka za hranjivim materijama	65	Bakterije i virusi	77
Pravilno đubrenje	66		
Pomoć u hitnim slučajevima – đubrivo za lišće	67		
Šta sa viškom hranljivih materija?	67		

Detalji o sobnim biljkama

Oštećenja, štetočine i bolesti	68	Sobne biljke lake za negu	78
Izvori zaraze i higijena biljaka	68	Samostalno razmnožavanje	80
		Sejanje	80
		Pikiranje	81
		Vegetativno razmnožavanje	81
		Presadivanje biljaka	84
		Pravilno presađivanje	84
		Plastika ili glina?	85
		Kakvu zemlju koristiti	85

Cvetanje i ponovno cvetanje 86

Temperatura i impuls za cvetanjem	86
Heliofobne i heliofitne biljke	86
Kako da bromelije procvetaju	88
Kaktusi cvetaju nakon pravilnog prezimljavanja	88

Sobne biljke u hidrokulturi 89

Osnovno opremanje	89
Pravilno snabdevanje vodom	90
Đubrenje u hidrokulturi	90
Nega biljaka u hidrokulturi	90
Prebacivanje biljaka iz agrokulture u hidrokulturu	92
Biljke za hidrokulturu	92

Detalji o sobnim biljkama

Pokloni za posebne prilike 94

**PORTRETI SOBNIH
BILJAKA** 96

Od A do Z 98

Detalji o sobnim biljkama

Aranžiranje biljaka 192

Bromelije 194

Detalji o sobnim biljkama

Pokloni za praznike 200

Kaktusi 202

Detalji o sobnim biljkama

**Govor sobnih
ukrasnih biljaka** 212

Paprati 214

Detalji o sobnim biljkama

Oblikovanje biljaka 224

Orhideje 226

Detalji o sobnim biljkama

Palme 234

DODATAK 244

Indeks 244

Otrovne sobne biljke 250

Izvori ilustracija 252

Kako koristiti ovu knjigu

Dragi čitaoci,

svi mi volimo raskošan svet sobnih biljaka pun živopisnih boja. Nažalost, on nije uvek onakav kakav bismo želeli da bude. Uzrok tome najčešće leži u neodgovarajućoj nezi našeg sobnog rastinja. Nekim biljkama često ne prijaju naši najčešće veoma suvi stanovi. Na primer, najbolje uslove za rast mnogih osetljivih sobnih biljaka pruža zatvoren cvetni prozor ili vitrina sa cvećem, ali ko još ima takve uslove? Stoga je pravilan izbor nege biljaka najvažnija pretpostavka za uspeh. Osim toga, traži se i iskustvo. Ni u kom slučaju se ne smete obeshrabriti! S vremenom ćete sami naučiti kako da postignete bujnost i lepo cvetanje i kod najdelikatnijih biljki. U ovoj knjizi, sedam autora ujedinilo je svoja znanja na jednom mestu. Svoje promišljanje ostavili su iza sebe, a njihova zapažanja o pojedinim biljkama pomažu vam da izbegnete greške. Sem toga, izradili smo za vas i posebno pomoćno poglavlje: „Registar sobnih biljaka“ (str. 10), koje vam na samo 16 strana predstavlja fotografije 240 najzastupljenijih sobnih biljaka. U slučaju da ne znate ime svoje biljke, što je pretpostavka za pravilnu negu, možete ga naći u našem popisu.

Jednostavno pregledajte ovih 16 stranica. Ali, ovaj registar pruža vam još nešto – ukazuje vam na to gde je najbolje mesto za vašu biljku. Podela je izvršena na sledeći način:

- Položaj: dobro osunčano mesto (str. 12; pažnja: to ne znači izloženost jakom suncu),
- Položaj: svetlo mesto, bez direktne sunčeve svetlosti u proleće i leto

(str. 15),

- Položaj: polusenovito mesto (str. 22) i
- Položaj: mesto u senci (str. 27).

Podela biljaka prema položaju zasnovana je i na negativnom iskustvu njihovog propadanja. Biljke najbolje napreduju na odgovarajućem mestu, ali ponekad i na nešto sunčanijem ili senovitijem. Uz naznaku položaja

svake biljke pročitajte i informacije u poglavlju o portretima biljaka (str. 96). Tokom vremena, odgovarajuća nega biljaka i mogućnosti vašeg prostora ubrzaće sticanje odgovarajućeg iskustva. Pomoću ove table lako ćete se informisati i izabrati sobne biljke za vlastiti stan ili pak naći odgovarajući poklon.

www.knjizaraodisej.rs

Bršljan, petlova kresta i sobni bambus (sleva nadesno).

Registar sobnih biljaka

Na sledećih 16 strana možete videti slike 240 sobnih biljaka koje će u nastavku knjige biti podrobno opisane. U slučaju da ne znate naziv svoje biljke, jednostavno potražite njenu fotografiju i u potpisu ispod slike naći ćete njeno ime. Biljke su klasifikovane i po položaju na kojem najbolje uspevaju, a to može biti: dobro osunčano mesto (str. 12), svetlo mesto bez direktne sunčeve svetlosti u proleće i leto (str. 15), polusenovito mesto (str. 22) i mesto u senci (str. 27). Na taj ćete način, brzo i sigurno, tačno pronaći biljku za sebe ili za nekog drugog. (Molimo vas da pročitate poglavlje „Kako koristiti ovu knjigu“, na str. 9.)

Begonija

Begonia

Uopšteno: veoma značajan rod ukrasnih biljaka, bez kojeg se, zbog bogatstva boja i oblika ne može zamisliti ni kuća, ni bašta. Raširene lukovičaste begonije (*B. tuberosa*) i veoma česti hibridi *B. semperflorens* imaju značajnu ulogu u prirodi, ali im u sobi nije mesto. Begonije koje se koriste kao sobne biljke dele se na dve glavne grupe: cvetne begonije i lisnate begonije. Koliko je impresivan njihov svakidašnji izgled, toliko su i uputstva za pravilnu negu veoma precizna i raznolika. Zato se ovde mogu naći tašna uputstva za određene vrste.

Cvetne begonije

One su izrazito sezonske biljke, koje se rado drže dok traju njihovi raskošni cvetovi; nakon toga se,

međutim, više ne gaje. Njihovo pravo i glavno vreme cvetanja je zimi. Zbog svoje popularnosti, ipak su tokom cele godine u ponudi kao cvetnice, što botaničari postižu pravilnim variranjem jačine osvetljenosti. Izmenjena navika ove biljke utiče na to da bi baštovani amateri morali ponovo da naviknu biljku na pravi godišnji ciklus razvitka. S ovim bi bio povezan izostanak jedne sezone cvetanja – zbog čega se dalja nega ne isplati.

Begonia-Elatior hibrid

Ovo su ajrasprostranjenije sobne cvetne begonije. Imaju velike i bogate cvetove ružičaste, crvene, žute i bele boje, a često su i pastelnih boja. Cvetovi su, zavisno od sorte, ispunjeni

ili neispunjeni. Pri tom, cvetovi mogu imati glatke ivice, ili, pak, iskrzane; ovi poslednji imaju dodatnu ukrasnu vrednost.

Mesto: rado stoje na svetlom mestu, ali ne na prejakom suncu. Biljke koje su izložene zimi drže se na temperaturi između 10°C i 15°C, a one koje se koriste u toplijem periodu godine, od aprila do septembra, na temperaturi od otprilike 18°C.

Zalivanje: umereno zalivati.

Đubrenje: jednom nedeljno đubrivom za cvetnice.

Presadivanje: ne dolazi u obzir. Ko želi da gaji biljku i posle cvetanja, treba da je presadi u svežu zemlju za cveće i poseče biljku za dve trećine.

Zaštita biljke: čuvati je od napada gljivica peronospora, „sive plesni” (propadanja i truleži stabljike), lisnih vaši i tripseva.

Razmnožavanje: pre je posao za stručnjake. Nakon skraćivanja, odrasle reznice mogu da se stave u vlažnu mešavinu treseta i peska (1:1) da puste korenje pri temperaturi od 20 do 25°C.

Posebni zahtevi: najbolje je koristiti begoniju kao sezonsku biljku.

Begonia - Lorraine hibrid, *loreńska begonija*

Ima manje cvetove od elatior hibrida, ali su zato brojniji u ružičastim nijansama, beli ili crveni.

Mesto: zahteva nešto toplije mesto sa uravnoteženom temperaturom od 18 do 20°C, uz to i visoku vlažnost vazduha. Veoma je pogodna vitrina za sobne biljke ili nešto slično.

Zalivanje: održavati zemlju vlažnom, ali ne natopljenom.

Đubrenje: jednom nedeljno.

Begonia-Elatior hibrid, u žutoj boji

Raskošna cvetna begonija crvene boje (*Begonia-Elatior* hibrid)

Presadivanje: ne dolazi u obzir, pogledati *B. -Elatior* hibrid.

Zaštita biljke: pogledati *B. -Elatior* hibrid.

Razmnožavanje: pogledati *B. -Elatior* hibrid.

Posebni zahtevi: pogledati *B. -Elatior* hibrid. Ovu biljku ne treba prskati vodom.

Lisnate begonije

Ove begonije ukrašavaju prostor prvenstveno svojim šarolikim listovima. Od brojnih vrsta i sorti najčešće se gaje:

Begonia boweri

Lepa, sa pegavim listovima, lisnata begonija koja ne naraste mnogo u visinu.

Mesto: ne previše svetlo, blaga senka, ili hladovina; iziskuje visoku vlažnost vazduha i više temperature (oko 20°C).

Zalivanje: zemlju održavati vlažnom, ne sasvim natopljenom, ne dozvoliti da se isuši.

Dubrenje: sasvim je dovoljno iskoristiti polovinu koncentracije koju nude proizvođači đubriva za lisnate biljke; đubriti 14 dana u periodu od marta do oktobra.

Presadivanje: potrebno je svake druge godine, staviti je u svežu zemlju za cveće. **Zaštita biljke:** paziti na lisne vaši, tripseve, gljivice peronospora, i „sivu plesan”.

Razmnožavanje: uspeva veoma lako preko lisnih reznica ili izdanaka mladica; nekoliko izdanaka stavi se u vlažnu mešavinu treseta i peska (1:1); puštaju korenje pri temperaturi od 20 do 25°C.

Begonia-Corallina hibrid, lisnata begonija

Hibridi rastu u obliku žbuna, dugovečni su, čak imaju i lepe cvetove.

Mesto: svetlo do blage senke, bez direktne izloženosti suncu. Od marta do septembra temperatura 20°C, od

oktobra do februara nešto hladnije, ali temperatura ne sme biti niža od 15°C.

Zalivanje: zalivati vodom sobne temperature, količinu prilagoditi veličini biljke; ne držati previše vlažnom zemlju, od kraja septembra do početka novembra zalivati nešto umerenije.

Dubrenje: u periodu od marta do septembra nedeljno nadubriti đubrivom za cvetnice, od oktobra do februara tek svakih šest nedelja đubrivom za lisnate biljke.

Presadivanje: najčešće je dovoljno svake druge godine; tad ih stavite u svežu zemlju za cveće.

Zaštita biljke: paziti na lisne vaši, izbeći oštećenja biljke od pogrešnog zalivanja.

Razmnožavanje: izdanci mladica i lisne reznice relativno lako puštaju korenje u vlažnoj mešavini treseta i peska (1:1), pri temperaturi od 20 do 25°C.

Begonia-Rex hibrid, carska begonija

Među lisnatim begonijama ima toliko oblika, koliko je i raskošno raznobojna.

Mesto: svetlo, bez jakog sunca, vazduh vlažan, bez promaje, na ravnomerno održavanoj temperaturi od 15 do 25°C.

Zalivanje: zemlju održavati vlažnom, ne dozvoliti da se natopi; koristiti vodu sobne temperature. Od oktobra do februara zalivati nešto umerenije.

Dubrenje: od marta do oktobra jednom nedeljno dodati đubrivo za lisnate biljke. Od novembra do februara đubriti tek svakih šest nedelja.

Begonia boweri, begonija

Begonia-Rex hibrid, carska begonija

Presadivanje: po pravilu je dovoljno svake druge godine, tad staviti u svežu zemlju za cveće.

Zaštita biljke: paziti na napad lisnih vaši, tripseve, oštećenja od zalivanja, izbeći kvašenje listova.

Razmnožavanje: izdanke mladica ili lisne reznice staviti u vlažnu mešavinu treseta i peska (1:1); pustite korenje pri temperaturi od 20 do 25°C.

Posebni zahtevi: može se dosta potkresati tako da dobije žbunast oblik; prilikom zalivanja ne kvasiti listove.

Begonia-Lorraine hibrid

knjigu mozete poručiti:
www.knjizaraodisej.rs
065/220-63-98

Jirgen Volf

ENCIKLOPEDIJA SOBNOG BILJA

Početni koraci

- ▶ Koju vrstu nameravam da gajim?
- ▶ Biranje najpogodnijeg mesta

Pravilna nega

- ▶ Zalivanje i đubrenje
- ▶ Svetlost i temperatura
- ▶ Pravilno održavanje i prezimljavanje

Dodatak o sobnom bilju

- ▶ Svakodnevna nega sobnog bilja
- ▶ Aranžiranje cveća
- ▶ Cveće kao poklon

ISBN 978-86-84375-61-4

9 788684 375614